

השבת של רבי נחמן מברסלב

טוב להגיד ולשיר נ נחמן נחמן מאומן לזכות לכל הישועות

ברכני גם אני אבי ...

(אוצר היראה - אמת, ע"ז)

עיקר הבחירה של האדם הוא בעניין האמת והשקר. כי אמת הוא עצם הקדושה והטוב, ושקר הוא עיקר הטומאה והסטרא-אחרא והרע. וצריך האדם לבחור בטוב ולמאוס ברע, היינו לקרב האמת ולרחק השקר. והנה השקר והסטרא-אחרא הם הבל נדף, אין בהם שום ממשות כלל, מאחר שהם שקר ומלי דכדיבי; וזה בחינת **כי כל אלהי העמים אלילים** - אלילים ממש. אך אף-על-פי-כן בשביל כח הבחירה נתן [הבורא יתברך] כח להשקר, עד שיוכל להטעות את האדם ולומר עליו שהוא אמת, וכמבואר במקום אחר, שכשחוזרין השקר שתי פעמים, נעשה אצלו אמת וכו'. ולא די שהאדם יכול להטעות את עצמו, עד שיוכל להטעות גם אחרים בשקריו ובגנבת ערמותיו; ולא די בזה, עד שכביכול יכול להמשיך הסתרה כזאת, כאילו גם ה' יתברך מסכים עמו, בבחינת **גנבא אמחותרתא, רחמנא קרי**; כי ה' יתברך נתן כח להבחירה כל-כך, שעקרה על-ידי השקר כנייל, עד שיש כח להשקר - שהוא בחינת גנבה - להעלים האמת כל-כך, עד שיהיה נדמה לכאורה כאילו העלים האמת גם למעלה, כביכול. וזה שאמרו רבותינו ז"ל על הגנב, שעשה עין של מעלה כאלו אינו רואה, עשה ממש כביכול, כנייל.

וזה שמצינו גבי עשו, שרצה להטעות את אביו ברמאותיו ושקריו, עד שימשיך עליו את הברכות מלמעלה, עד שיעקב הוכרח לילך עמו במרמה גדולה, עד שחטף הברכות ממנו, וגם אף-על-פי-כן התגבר עשו ואמר: **ברכני גם אני אבי**, עד שברכו **ועל חרבך תחיה**, שעל-ידי-זה מתארך הגלות כל-כך כידוע.

וזה בחינת חומר הגנב מהגזלן, כי הגזלן אינו

מעלים על-כל-פנים האמת כל-כך בערמותיו ושקריו, רק הוא בא וגוזל את חברו בזרוע ובאונס; והגנב בא בערמה ובמרמה כל-כך, עד שמעלים האמת יותר ויותר, כביכול כאילו עשה **עין של מעלה** וכו' כנייל. ועל-כן הגנב משלם כפל ותשלומי ארבעה וחמשה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. כי בודאי **ואתה מרום לעולם ה'**, כי אף-על-פי שנתן כח להשקר להתגבר כל-כך, אף-על-פי-כן יד הקדושה והאמת תמיד על העליונה, כי **מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך**.

ותכף כשמושך האדם עצמו להאמת לאמתו, אזי מאיר עליו אור ה' יתברך, שהוא כביכול עצם האמת; ואז לא די שזוכה לצאת מהחושך והשקר, אף גם הוא זוכה להוציא מהם כל הטוב שהיה כבוש אצלם מכבר.

וכל מה שהשקר והחושך מתגברים ביותר להחשיך עליו, חס ושלום, הוא מוציא מהם הטוב שכבוש בתוכם יותר ויותר, על-ידי שמתגבר ביותר להמשיך על עצמו אור האמת, שזה בחינת תשלומי כפל שמשלם הגנב כשנמצא הגנבה בידו. ואם התגבר ביותר, עד שכבר טבח או מכרו, אזי משלם ארבעה וחמישה כנייל, שזה בחינת מה שזכה יעקב אבינו, עליו השלום, על-ידי האמת והתמימות שלו להוציא מיד עשו הבכורה ומיד לבן הוציא כל זוווגי ושנים-עשר שבטי י-ה ועשירות גדול, והכל על-ידי גודל האמת, שעל-ידי-זה לא די שהשקר אינו יכול להחשיך עליו, חס ושלום, אף גם האמת מאיר לו כל-כך, עד שמוציא מהם כל הטוב שהיה כבוש אצלם מכבר, כנייל.

עצות

(לקוטי עצות - צדקה, ל"א)

צדקה מצלת מהרהורי ניאוף.

תפילה

(לקוטי תפילות אי' - ע"ח)

יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, **אל ארך אפים ורב חסד ואמת**, שתחוס ותחמול עלי כגודל חנינותיך, ותעזרני ותושיעני ותזכני ליתן צדקה הרבה לעניים הגונים הרבה לשמך לבד באמת לאמתו, בלי שום פניות ובלו שום שקרים כלל. ותהיה ידי פתוחה לפזר וליתן לאביונים הגונים צדקה הרבה, כל מה שיחסר להם, בשמחה רבה ובחדוה גדולה ובלב טוב ובסבר פנים יפות, ואזכה להרבות בצדקה תמיד לשמך לבד כרצונך הטוב, עד שאזכה בכח הצדקה הקדושה להכניע ולשבר ולבטל כח הצדקה של הרשעים המתנגדים אל הקדושה, אשר אתה מכשילים בעניים שאינם הגונים, **ולא תעשינה ידיהם תושיה** ולא יהיה להם שום כח נגד עמך ישראל החפצים לעבדך באמת.

תולדות

ותמשיך עלינו קדושתך הגדולה, ותשפיע עלינו כח ואומץ מהצדיקים האמתיים זקנים שבקדושה. ובזכותם וכוחם נזכה להכניע ולשבר ולבטל מלך זקן וכסיל, לגרש אותו ואת חילותיו מעלינו ומעל גבולנו, ואת רוח הטומאה תבער מן הארץ, ותבטל מעלינו כל מיני הרהורים רעים הרודפים אחרינו בכל עת, וביותר אחרי החפצים באמת להתקרב אליך, כאשר נגלה לפניך, אדון כל, מלא רחמים.

ונזכה להמשיך עלינו אור פני מלך חיים, אור הפנים דקדושה הנמשך מאריך אנפין דקדושה. ותעזרנו להכניע ולשבר ולגרש ולבטל מאתנו כל ההרהורים רעים הנמשכין מאריך אנפין דקליפה. ותגן בעדנו שלא תפגע בנו שום אשה רעה אשר שרשה נמשכת משם, ולא שום הרהור רע הנמשך משם מאריך אנפין דקליפה, אשר אי אפשר להתחבא ולברוח מהרהורים האלה הנמשכין משם, כי בכל צד שפונים, הם מזדמנים ובאים לשם.

זכנו ברחמיך הרבים, להרבות בצדקה לשמך לבד באמת, ובזכות הצדקה דקדושה תצילנו ממוות, שהם ההרהורים רעים שנקראים טומאת מת, כמו שכתוב: **וצדקה תציל ממוות**. ותשמרני תמיד שלא אהיה מעורב בין הנשים ולא ארבה שיחה עמהם, ואפילו עם אשתי אמעט בשיחה בכל מה דאפשר. ומה שמוכרח לדבר עמהם לפעמים, תגן בעדי ותשמרני ברחמיך שלא אהיה נלכד על ידי זה, חס ושלום, בשום הרהור רע, חס ושלום.

ותצילני מהסתכלות רעים ומהרהורים רעים, ולא אתור אחר לבבי ואחר עיני. עזרנו כי עליך נשעננו, כי **אין לנו על מי להישען כי אם על אבינו שבשמים**. הצילני מטיט ואל אטבעה אנצלה משנאי וממעמקי מים. אל תשטפני שיבולת מים ואל תבלעני מצולה ואל תאטר עלי באר פיה. פנה אלי וחנני תנה עוזך לעבדך והושיעה לבן אמתך. עשה עמי אות לטובה ויראו שונאי ויבושו כי אתה ה' עזרתני ונחמתני. אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך.

(ההתקרבות לרבינו ז"ל, ע"י ר' ישראל קארדנר ז"ל)

© ... ועכשיו נפתח בסיפור על מורנו רבנו הרב החסיד ישראל זכור לטוב. ר' ישראל זכורנו לברכה היה מחסידי ברסלב. ואילו היה אפילו בימי מורנו הרב רבי נחמן היה גם אז חידוש נפלא. אין לתאר את כל מה שראיתי אצלו. בשבילו לא היה קיים כלל כל העולם הזה. לא משפחה לא אשה ולא בנים. ועבודה כזאת ותפלה כזאת לא ראיתי מעודי, וכשהיה עומד בתפלה היה הכל בעיניו כלא כלום. הוא היה חידוש גדול, ואף-על-פי שחסידי טבריה היו אנשים שהתנגדו לחסידות ברסלב, אבל אותו העריכו מאד, כי בכל מעשיו היה מקדש השם.

© על פניו היה שרוי חן דקדושה, מפני שקדושתו וחסידותו וצדקתו עם השם ועם כל בני אדם, ועבודתו את השם בהתלהבות וחיות נורא ונפלא. כל מי שפעם ראה אותו ואפילו מי ששמע רק את שמעו ואפילו המתנגדים הכי גדולים היו מתבטלים מפניו והוקירו אותו מאד. הוא היה יושב במירון ובני ביתו היו בצפת.

© ביום שישי היה בא לביתו. (במירון היה בחינת עולם הבא כי לא היה שם שום נברא והישוב קטן ורק בערב ראש חודש היו באים לשם מעט אנשים) והיה תמיד על הציון הקדוש של רבן שמעון בר יוהאי ועוסק תמיד בתפלה והתבודדות, לפי דעת עצת רבנו זכורנו לברכה. ובהיות שבקשתי מהשם יתברך שישלח לי מי שיקרבי לחסידות ברסלב, חשבתי כיצד יזדמן לי אדם כזה שייצא ממירון ששם מקום עבודתו ויבא לטבריה ...

צדקה וחסד

(אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, ס"ז)

❖ על-ידי הלוואות חן וגמילות חסד, על-ידי-זה נכללין בהצדיק האמת שהוא בחינת המלוה הגדול שזכה לתפילה בשלמות, שהוא בחינת דבר ה' שהוא שורש הכל, ומשם לווין ומקבלין הכל.

❖ והצדיק הזה הוא בבחינת מקומו

של עולם, ששם יכולין לזכות הכל ולדין אותם בחסד ורחמים גדולים; ועל-כן על-ידי מצוה זאת של הלוואות חסד, נתעורר שורש החסד של המלוה הגדול הנ"ל (לקוטי הלכות - אפותיקי, הלכה ה' - אות כ"ז).

מלכתב

(מספר אבי הנחל - מכתב כ"ב)

❖ ב"ה, י"א שבט תשכ"ב.

עצמי ובשרי, הקשור בקשרים חזקים בהאילן הנפלא, הקדוש ונורא מאד - שהוא הצדיק האמת - העומד לנו למחסה ולמגן לדור דור. ומחיה ומחזיק את נפשנו, בכל מיני ריחין ובוסמין של נוראות תורתו. אשריך שזכית לידע מבעל הנפלאות, שכל דבריו נפלאות, פלאי פלאות עד אין חקר, לבער ולבטל כל הכפירות ואמונות כוזביות, ולהמשיך ולקרב כל העולם לה' יתברך.

❖ עיקר התכלית והשלמות, הוא רק לעבוד ה', בתמימות גמור, בלי שום חכמות כלל. כי יש מחקרים שאומרים שעיקר התכלית הוא על ידי חקירות וחכמות חיזוניות שלהם, והם מבליים ימיהם בעולם הזה, לחקור ולהשיג המושכלות, וזהו התכלית אצלם. אבל באמת עיקר השגת התכלית והעולם הבא הוא רק על ידי אמונה ומצוות מעשיות, לעבוד ה' בתמימות ובפשיטות גמור, ועל ידי זה בעצמו, זוכין למה שזוכין (עין לא ראתה וכו'). [אבל באמת עיקר השגת התכלית הוא רק על ידי אמונה ותמימות דייקא, דהיינו, יראת ה' ומצוות מעשיות, בפשיטות גמור]. ועל ידי זה בעצמו זוכין למה שזוכין.

❖ התפילה משנה הטבע ונתבטלין החכמות והחקירות שהם הולכים על פי הטבע, המחקרים והכופרים מפרשים כל התורה כולה על פי חכמות ואפיקורסות שלהם. ואפילו מצוות מעשיות, מפרשים הכל על פי צורה ושכליות שלהם, וכופרים בעשיית המצוות. אשרי מי שאינו יודע מהם כלל. ועיקר הכנעתם על ידי הצדיק האמת הגדול במעלה מופלגת מאד, שעיקר עניינו הוא תפילה, כי תפילה משנה הטבע.

חי מוהר"ן

(תקפ"א-תקפ"ב)

❖ שמעתי איך שרבינו זכורנו לברכה כתב פעם אחת מכתב לבתו שרה זכרונה לברכה, באהבה וחובה גדולה, ואיך שהוא משתוקק מאד שתהיה על שולחנו בכדי שיוכל להשתעשע עמה בכל יום, ולקבל מדבוריה חכמה ויראה: **הלא את דומה שם כהדס במדבר שאין מי שיקבל ממנו ריחו הטוב וכו'.**

❖ שמעתי מאיש אחד מאנשי-שלומנו שעמד אז, עם עוד כמה אנשים מאנשי-שלומנו, בשעה שקבלה [שרה בתו] את המכתב הנ"ל וקראה אותו, ובכתה לפנייהם בדמעות שלישי ואמרה: מסתמא אני עכשיו במדרגה פחותה ושפלה מאד, כשאבי משבח אותי בעיני כל-כך. כי שמעתי מאבי, שאמר להרב רבי נתן שלפעמים הוא משבח את אחד בעיניו ובפניו, מחמת שרואה שגפול ממדרגתו, ועל-כן צריך לחזק אותו.

עלים לתרופה

(מספר עלים לתרופה - מכתב י"ט)

❖ ... ישאו הרים שלום לכבוד אהובי אחי ורעי כנפשי הרבני הוותיק המהולל. ירא ה' מרבים מורנו הרב נפתלי, נרו יאיר לנצח.

❖ יקבל אגרת מבני המופלא, מורנו הרב יצחק שיחיה מקהלת קודש טולטשין. ומבטחני באהבתו שיקיים משאלתו להזכירו לטובה על ציון הקדוש, אותו ואת אשתו תחיה שצריכה עתה לרחמים רבים שתלד במועדה ובזמנה בנקל, בלי שום קשוי הולדה כלל, לאורך ימים ושנים טובים, אמן כן יהי רצון.

והולדה בנקל היא בחינת חנוכה, שהם ימי הודאה - בחינת שעשוע עולם הבא בחינת הלכות. שעל ידי זה בא הולדה בנקל וכו', כמבואר בתורה ימי חנוכה, כידוע לכם. והנה אנחנו מחויבים לילך עם התורה הזאת תמיד, להודות ולהלל לה' יתברך תמיד, על גודל החסד אשר עשה עמנו בכלל ובפרט, על שזכינו להיות בחלקו של אדונו מורנו ורבנו, אור החדש הקדוש והנורא והנשגב וכו' וכו'.

❖ ואם נרגיל עצמנו בכל יום בזה, להעמיק מחשבתנו באמת בעוצם החסד והישועה הנפלאה והנוראה הזאת, אשר הפליא ה' יתברך עמנו ועם זרעו ועם כל ישראל לדורות עולם. ולהודות ולהלל לה' יתברך בכל יום על זה. על ידי זה נוכל להרחיב לבנו לפתוח פינו לפרש לפניו יתברך כל אשר עם לבבנו, כבן המתחטא לפני אביו ממש. כי אנו רואים בעינינו בכל עת, שאנו בנים לה' אלקינו ממש, כי הוא גומל עמנו חסדים תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה, כרחם אב על בנים וכו'. והנה יש לי בענין זה שיחות ארוכות, לחזק ולזרז לילך עם התורה הזאת להתקרב לה' יתברך בכל עת, על ידי בחינת תודה והודאה, שהוא בחינת חנוכה בחינת הלכות, שעל ידי זה מאיר האמת ברובע הדיבור, היינו שלושה קוי אמת בארבעה חלקי הדבור וכו' וכו'. ועל ידי זה זוכין להמשיך השמחה של שבת וכו', ועל ידי זה נתגלה אחדות הפשוט מתוך פעולות משתנות, שזה יקר מאד בעיני ה' יתברך, בחינת **אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ** וכו' וכו'. אשרי אוזנינו שזכינו לשמוע נוראות כאלה, **אילו פינו מלא שירה כים וכו' ...**

נתן מברסלב